

Exameneisen Drogist
Drogisterijcollege BV
Erkend sinds 15 maart 2010
Publicatie Staatscourant:
Stsct. 15 - 03 - 2010 nr. 3913

www.drogisterijcollege.nl

Kandidaten voor het examen drogist, worden getoetst op de onderstaande gebieden. De kandidaat beschikt na succesvol gebleken te zijn, over voldoende kennis en vaardigheden om conform de vereisten van de Geneesmiddelenwet het beroep Drogist te kunnen uitoefenen.

De kandidaat die het examen succesvol afrond, wordt opgenomen in het register van geslaagden. Het behaalde diploma (getuigschrift) is levenslang geldig.

De Geneesmiddelenwet ziet de Drogist als beroepsbeoefenaar. De eigenaar van het diploma Drogist mag zichzelf drogist noemen.

Werkgevers kunnen een verzoek indienen bij het register, ter verificatie van de eigenaar van getoond diploma. Persoonsgegevens worden niet verstrekt.

Op de navolgende pagina's worden de examen eisen uiteengezet. De exameneisen zijn per gebied gereproduceerd. De examengebieden vinden weerslag in de Geneesmiddelenwet.

Exameneisen per examengebied:

A. Geneesmiddelenwet

Opleidingsgebied: Geneesmiddelenwet

De Geneesmiddelenwet wordt behandeld op de voor de Drogist relevante gebieden. Van belang is de aanleiding van de Geneesmiddelenwet en de veranderingen die van invloed zijn voor winkels die UAD zelfzorggeneesmiddelen verkopen. De kandidaat weet wat de wet verstaat onder geneesmiddelen en zelfzorggeneesmiddelen. De kandidaat leert dat Nederland, ten opzichte van de EU landen, een afwijkende distributievorm heeft, welke tot uiting komt bij de afleverstatus van een geneesmiddel.

Een getuigschrift drogist is vereist om zelfzorggeneesmiddelen te mogen verkopen in bijvoorbeeld een supermarkt of drogisterij. De wet vraagt de beschikbaarheid van een drogist of assistent-drogist ten behoeve van het zorgvuldig kunnen adviseren van consumenten die mogelijk vragen hebben over UAD geneesmiddelen.

De beschikbaarheid van een drogist of assistent-drogist geldt zowel voor winkels die de UAD zelfzorggeneesmiddelen vanuit bediening aanbieden als voor winkels die deze vanuit zelfbediening aanbieden.

Voor winkels met zelfbediening geldt dat er duidelijke informatie op het UAD zelfzorggeneesmiddelen schap dient te zijn aangebracht, zodat de consument weet dat er informatie of hulp bij keuze gegeven kan worden.

De exameneisen voor het gebied: Geneesmiddelenwet

- De kandidaat kent de achtergronden en motieven van de Geneesmiddelenwet;
- De kandidaat kent het begrip risicobeheersing in relatie met de terhandstelling van UAD geneesmiddelen;
- De kandidaat kan de risicogebieden uitleggen;
- De kandidaat kent de structuur voor de risico – controle bij voorlichting;
- De kandidaat kent de wettelijke beschrijving van de term geneesmiddel;
- De kandidaat kan uitleggen wat een geneesmiddel is;
- De kandidaat kent de instanties CBG, IGZ en CGR, de rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

B. Geneesmiddelenindeling

Opleidingsgebied: Geneesmiddelenindeling

De afleverstatus van geneesmiddelen wordt bepaald door het CBG.

De kandidaat leert de generieke verschillen tussen UA, UAD en AV en waar deze aangeboden mogen worden. In de drogisterij en supermarkt wordt een breed assortiment gezondheidsproducten aangeboden. Vanuit het brede perspectief van de gezondheidsmiddelen wordt toegespitst op de zelfzorggeneesmiddelen en de indeling UAD en AV.

De kandidaat begrijpt de afleverstatus UAD en AV en welke uitzondering er is voor de UAD geneesmiddelen. Op essentie worden vitaminen, mineralen, en medical devices behandeld, waardoor de kandidaat de verschillende producten aan de verpakkingen kan herkennen.

Het onderdeel advies wordt bij adviesvaardigheden behandeld, echter in dit onderdeel leert de kandidaat wat onder "ter hand stelling" wordt verstaan.

De exameneisen voor het gebied: Geneesmiddelenindeling

- De kandidaat kent de begrippen 'ter hand stellen', 'receptplichtig' en 'afleverstatus';
- De kandidaat kent, voor de terhandstelling van zelfzorggeneesmiddelen, de relevante indeling naar UR, UA, UAD en AV geneesmiddelen;
- De kandidaat kent de gevolgen van de afleverstatus voor het ter hand stellen van zelfzorggeneesmiddelen, deze mogen worden ter hand gesteld door iedere winkel (AV), uitsluitend door apotheek en Drogist (UAD) of uitsluitend door apotheek (UA);
- De kandidaat kan de afleverstatus van een geneesmiddel herleiden vanaf de buitenverpakking van een geneesmiddel;
- De kandidaat kan uitleggen dat de afleverstatus van een geneesmiddel op het internet via de website van CBG te vinden is;
- De kandidaat kent de indelingscriteria die gelden bij het indelen van een zelfzorggeneesmiddel als UA, UAD of AV en kan uitleggen dat mogelijk zwaardere middelen van een zelfde product via een apotheek ter hand gesteld worden;
- De kandidaat kan de mogelijke risico's en/of waarschuwingen voor het gebruik herleiden vanaf de buitenverpakking van een geneesmiddel.

C. Verantwoordelijkheden en bevoegdheden Drogist

Opleidingsgebied: Verantwoordelijkheden en bevoegdheden Drogist

De kandidaat is werkzaam of gaat werken in de detailhandel.

Er is een groot verschil tussen de rol en taak van een apotheker bij de medische begeleiding en die van de beroepsbeoefenaar drogist. De kandidaat begrijpt de rol van de drogist bij het ter handstellen van UAD geneesmiddelen. De kandidaat begrijpt wat 'verantwoorde zorg' in artikel 62 van de Geneesmiddelenwet inhoudt. Het voorlichtingsgesprek heeft een vaste structuur, die mede gehanteerd wordt voor de risicobeheersing.

De drogist heeft een specifieke verantwoordelijkheid en bevoegdheid. De kandidaat leert het belang van verkoopadvies en het verschil met medische zorg. De kandidaat weet een klant moet worden doorverwezen naar een arts of apotheker. De kandidaat leert dat alle voor advies noodzakelijke informatie beschikbaar moet zijn voor klanten die vragen kunnen hebben over UAD geneesmiddelen.

De exameneisen voor het gebied: Verantwoordelijkheden en bevoegdheden Drogist

- De kandidaat kent de taken en de functie van de drogist;
- De kandidaat begrijpt het verschil tussen de beroepsbeoefenaar drogist en de beroepsbeoefenaar zorgverlener en kan als zodanig zorg verlenen bij voorlichting over zelfzorggeneesmiddelen.
- De kandidaat kent de verplichting om bij de verkoop van UAD geneesmiddelen, informatie ter beschikking te stellen over het geneesmiddel, indien de klant daar behoefte aan heeft;
- De kandidaat kan de structuur voor het voorlichtingsgesprek uitleggen;
- De kandidaat kan consumenten doorverwijzen voor medisch advies naar de apotheek of huisarts.

D. Verpakkingen en bijsluiters van UAD en AV geneesmiddelen

Opleidingsgebied: Verpakkingen en bijsluiters van UAD en AV geneesmiddelen

De verpakking en de bijsluiter bevatten informatie die gestandaardiseerd is. De kandidaat leert dat deze informatie in feite voldoende is om een klant te helpen bij het maken van een verantwoorde keuze. De kandidaat leert welke wettelijke eisen er gelden ten aanzien van deze informatie op de buitenverpakking. Deze zekerheid is van belang voor het verkoopadvies, of het informatie gesprek. Ingegaan wordt op de opbouw en informatie die in de bijsluiter staat. De kandidaat leert dat wanneer een geneesmiddel niet op voorraad is, de bijsluiter van een betreffend geneesmiddel via internet geraadpleegd kan worden. De kandidaat kan op deze wijze altijd over de juiste informatie beschikken, of kan deze terugvinden, zodat de klant altijd op de juiste wijze kan worden geïnformeerd.

De exameneisen voor het gebied: Verpakkingen en bijsluiters (UAD en AV)

- De kandidaat kent de voorwaarden die gelden voor de buitenverpakking van een zelfzorggeneesmiddel;
- De kandidaat begrijpt de algemeen gebruikte terminologie op buitenverpakkingen van zelfzorggeneesmiddelen;
- De kandidaat kan de aard, het doel, de te verwachten gevolgen en de risico's op bijwerkingen van een zelfzorggeneesmiddel uitleggen.
- De kandidaat kent de voorwaarden die gelden voor de bijsluiter van een zelfzorggeneesmiddel;
- De kandidaat kan relevante informatie ten behoeve van voorlichting van een consument over een zelfzorggeneesmiddel herleiden uit een bijsluiter.

E. Adviesvaardigheid: verantwoorde zorg bij ter hand stellen

Opleidingsgebied: Adviesvaardigheid: verantwoorde zorg bij ter hand stellen

De kandidaat krijgt een theoretisch kader voor het voorlichtingsgesprek met de consument, waarbij er vanuit wordt gegaan dat consumenten vragen naar een product en aangeven een klacht te hebben en een oplossing vragen. De kandidaat stelt zich pro-actief op richting klanten die geen advies vragen en laat merken beschikbaar te zijn voor advies. Het kader bestaat uit drie delen, de gespreksstructuur, de risico's bij gebruik van producten en de risicovolle situaties. De gespreksstructuur is er op gericht een adequate analyse te maken voor wie het product bestemd is, gevolgd door een risicocontrole welke kan leiden tot verkoop, selecteren van alternatief, doorverwijzen naar apotheek of huisarts en niet verkopen.

De kandidaat leert de structuur van een voorlichtingsgesprek (W I R A):

1. herleiden voor **Wie** het geneesmiddel bestemd is;
2. herleiden welke aandoening het betreft en de Indicaties,
3. herleiden of er mogelijke **Risico's** zijn;
4. **Advies**: koop; alternatief; doorverwijzen en niet verkopen.

Op basis van de inventarisatie leert de kandidaat zorgvuldig te adviseren. De kandidaat leert welke producten worden aanbevolen bij zelfzorg aandoeningen. De producten worden als groep behandeld, zonder specifiek in te gaan op bepaalde producten en of merken.

De kandidaat leert dat risicobeheersing centraal staat bij voorlichting en in bepaalde gevallen een klant doorverwezen dient te worden, of dat men nee dient te verkopen.

De exameneisen voor het gebied: verantwoorde zorg bij ter hand stellen

- De kandidaat kan de vraagstellingsstructuur voor een voorlichtingsgesprek hanteren en weet dat hij zich pro-actief moet opstellen;
- De kandidaat kan de (voorlichtings-) behoefte van een consument herleiden;
- De kandidaat kan herleiden wie het zelfzorggeneesmiddel gaat gebruiken;
- De kandidaat kent de risico's bij het gebruik van zelfzorggeneesmiddelen door een consument:
 - De kandidaat kan middels vraagstelling oneigenlijk gebruik van een product herleiden en bij voorlichting voorkomen;
 - De kandidaat kan middels vraagstelling het gebruiksrisico gewenning c.q. verslaving herleiden;
 - De kandidaat kan middels vraagstelling herleiden of de consument andere geneesmiddelen gebruikt waardoor interactie op werkzame stof schadelijke bijwerkingen kunnen veroorzaken;
 - De kandidaat kan de klant informeren over mogelijke bijwerkingen en risico's van een zelfzorggeneesmiddel;

Vervolg E: Adviesvaardigheid

- De kandidaat kan de klant voorlichten over de aard, het doel en het gebruik van een zelfzorggeneesmiddel, een alternatief selecteren, doorverwijzen naar apotheek of huisarts
- De kandidaat kan een risicovolle situatie herleiden:
- De kandidaat kan herleiden of een consument een ernstige orgaanfunctiestoornis hebben, zoals een lever aandoening of nierklachten;
- De kandidaat kan herleiden of de consument een aandoening heeft zoals diabetes of hart&vaatziekten (co-morbiditeit);
- De kandidaat kan herleiden of de consument medicijnen gebruikt;
- De kandidaat kan herleiden of de consument mogelijk een zwaardere aandoening heeft dan de veronderstelde klacht waarvoor een middel gevraagd wordt;
- De kandidaat kan herleiden of een middel geschikt is voor bepaalde leeftijdsgroepen;
- De kandidaat kan herleiden of er sprake is van zwangerschap, een wens tot, of het geven van borstvoeding;
- De kandidaat kan de aard, het doel, het te verwachten gevolg en de mogelijke risico's uitleggen aan die personen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen;
- De kandidaat kan in geval van risicovolle situaties de consument voorlichten ten aanzien van het middel, danwel een alternatief, danwel doorverwijzen danwel afraden en niet verkopen.

F. Risico's voorkomen bij de verkoop van UAD geneesmiddelen

Opleidingsgebied: Risico's voorkomen bij de verkoop van UAD geneesmiddelen

In principe zijn zelfzorggeneesmiddelen veilig, mits deze gebruikt worden conform de voorschriften voor gebruik, zoals aangegeven op de verpakking. Er zijn situaties waarbij een gebruiker van een UAD geneesmiddel een risico kan lopen. Voorkomende situaties worden in de lesstof behandeld, waardoor de kandidaat weet welke risico's er mogelijk kunnen zijn. De kandidaat leert onder andere met behulp van voorbeelden hoe analyse en voorlichting samengaan en leiden tot de juiste zorg bij verkoop. Bijvoorbeeld: oneigenlijk gebruik van een hoestmiddel is een middel tegen droge hoest gebruiken bij productieve hoest. Het verkeerde gebruik kan leiden tot ophoping van slijm in de longen, met zo mogelijk nare gevolgen van dien. De kandidaat wordt tevens geleerd alert te zijn, door waarnemen. Bijvoorbeeld in geval een oudere consument met een looprek om aspirine vraagt. In deze gevallen dient de kandidaat alert te zijn: leeftijd + looprek is kans op gebruik van andere medicijnen, bijvoorbeeld bloedverdunners. De kandidaat kan de consument adviseren geen NSAID te kopen, maar wellicht een paracetamol.

De kandidaat leert op welk deel van het lichaam een geneesmiddel betrekking heeft.

De kennis helpt bij het zorgvuldig adviseren van klanten bij de aankoop van UAD geneesmiddelen.

De exameneisen voor het gebied: Risico's voorkomen bij de verkoop van UAD geneesmiddelen

De kandidaat kent de hoofdgroep indeling van de zelfzorggeneesmiddelen waarbij hogere alertheid bij risicobeheersing noodzakelijk is:

- Producten tegen pijn, koorts en griep;
 - De kandidaat kent de pijnstillers paracetamol en NSAID's en de werking en bijwerking; de kandidaat kan herleiden dat paracetamol bij kinderen met het syndroom van Reye niet verkocht mag worden; de kandidaat kent de verschillende NSAID's en kan herleiden in welke situaties deze niet gebruikt dienen te worden; de kandidaat kan waarschuwen voorzichtig te zijn met autorijden of een machine besturen bij het gebruik van de NSAID's; de kandidaat kan in geval van vraag naar pijnstillers herleiden of de consument medicijnen gebruikt, bijvoorbeeld bloedverdunners, en derhalve een alternatieve selectie maken of doorverwijzen;
- Producten tegen hoest:
 - De kandidaat kent de verschillende vormen van hoest; de kandidaat kan de hoestmiddelen selecteren welke geschikt zijn voor het type hoest; de kandidaat kan de consument voorlichten over de gevaren van het gebruik het verkeerde hoestmiddel; de kandidaat kan de consument in geval van COPD adviseren de apotheek op huisarts te raadplegen; de kandidaat kan consumenten met diabetes het juiste hoestmiddel adviseren;

Vervolg: Risico's voorkomen bij de verkoop van UAD geneesmiddelen

- Producten bij neus allergie en verkoudheid (Rhinologica);
 - De kandidaat kent de risico's van verslaving bij het gebruik van neusdruppels en kan de consument doorverwijzen; de kandidaat kent de risico's bij COPD patiënten bij gebruik van middelen tegen neusverkoudheid; de kandidaat kan de consument voorlichten voorzichtig te zijn met autorijden bij bepaalde antihistaminica;
- Producten bij maagklachten;
 - De kandidaat begrijpt de noodzaak van maagzuur en de risico's van tekort aan maagzuur; de kandidaat kan de consument adviseren over het volgen van de aanwijzingen op de verpakking en bij onvoldoende gevolg de huisarts te raadplegen; de kandidaat kan de consument adviseren zich te laten informeren over de leefstijl, in verband met maagklachten als gevolg van verkeerde leefstijl;
- Producten die stoppen met roken ondersteunen;
 - De kandidaat kan de consument voorlichten over de gevaren van het gebruiken van betreffende middelen en door roken;

De kandidaat kent de productgroep indeling voor zelfzorggeneesmiddelen waarbij voorlichting gevraagd kan worden:

- Producten tegen diarree;
 - Producten tegen obstipatie;
 - Producten tegen aambeien;
 - Producten tegen koortslip;
 - Producten tegen hoofdluis;
 - Producten tegen reis- en wagenziekte (de kandidaat kan de consument waarschuwen voor slaperigheid, welke risico's met zich brengt bij autorijden)
 - Producten tegen spierpijn;
 - Producten tegen insectenbeten;
 - Producten tegen wratten.
- De kandidaat begrijpt dat zelfzorggeneesmiddelen bij normaal gebruik niet onveilig zijn;
 - De kandidaat kent de te verwachten gevolgen van de producten en kan de meest voorkomende risico's bij de ter hand stelling van zelfzorggeneesmiddelen herleiden;
 - De kandidaat kent de meest voorkomende risicogroepen en de risico's bij de ter hand stelling van zelfzorggeneesmiddelen en kan in voorkomende gevallen de juiste voorlichting geven.

G. Werkprocessen

Opleidingsgebied: Werkprocessen

De kandidaat leert dat voor het werken met geneesmiddelen eigen procedures gelden. Geneesmiddelen wijken af van reguliere handelsgoederen. Het gehele proces vraagt aandacht, van ontvangst tot en met verkoop.

De kandidaat leert dat zorgvuldige opslag gewenst is om de werking van de middelen te beschermen. Anderzijds dat zorgvuldige opslag noodzakelijk is om derving te voorkomen. Voor het (bij)vullen en verwerken is het van belang te werken volgens de houdbaarheidsdatum en middels het principe FiFo, waardoor overcode raken beperkt wordt.

De kandidaat leert dat producten die de houdbaarheidsdatum overschreden hebben apart moeten worden behandeld. Voor bepaalde producten gelden retourregelingen, andere dienen als chemisch afval verwerkt te worden.

De kandidaat leert dat geneesmiddelen niet afgeprijsd mogen worden en dat 'prijs' – reclame met geneesmiddelen verboden is.

De exameneisen voor het gebied: Werkprocessen

- De kandidaat kan de werkafspraken over het omgaan met zelfzorggeneesmiddelen uitleggen;
- De kandidaat kan de regels omtrent de houdbaarheid van zelfzorggeneesmiddelen hanteren;
- De kandidaat kan de procedure voor restanten zelfzorggeneesmiddelen uitvoeren;
- De kandidaat kan de procedure voor zelfzorggeneesmiddelen welke over datum zijn uitvoeren.

Exameneisen Drogist
Drogisterijcollege BV
Erkend sinds 15 maart 2010
Publicatie Staatscourant:
Stsrt. 15 - 03 - 2010 nr. 3913

www.drogisterijcollege.nl

H. Reclame, gunstbetoon en bijeenkomsten

Opleidingsgebied: Reclame, gunstbetoon en bijeenkomsten

Voor deelnemers is het van belang dat men inziet en begrijpt dat geneesmiddelen een andere status hebben dan de reguliere goederen. De deelnemer kent de regels voor publieksreclame voor zelfzorggeneesmiddelen. Afprijzen, bonussen of deelname aan commerciële spaarsystemen zijn voor dit gebied niet toegestaan.

De exameneisen voor het gebied: Reclame, gunstbetoon en bijeenkomsten

- De kandidaat kent de begrippen 'uitlokking van gunstbetoon' en 'bijeenkomst die tot doel heeft de kennis van de beroepsbeoefenaar te vergroten';
 - De kandidaat kent de regels over reclame met betrekking tot zelfzorggeneesmiddelen;
 - De kandidaat kent de regels over gunstbetoon met betrekking tot zelfzorggeneesmiddelen;
 - De kandidaat kent de regels over publieksreclame met betrekking tot zelfzorggeneesmiddelen;
 - De kandidaat kent de regels over bijeenkomsten met betrekking tot zelfzorggeneesmiddelen;
 - De kandidaat kent de regels over manifestaties met betrekking tot zelfzorggeneesmiddelen;
 - De kandidaat kent de regels over gastvrijheid met betrekking tot zelfzorggeneesmiddelen.